

”כל היוצא לשוק ומבקש כוח הרשאה מאת הקהל להיות מנהיג הקהל, להוציא ולהכניס, לעקור ולנטוע; כל המבקש כבוד ויקר מאת הצבור זה מוסר עצמו ליד הצבור! הקהל שופטו בכל עת ובכל שעה”

(מעין ביקורת, י”ל פרץ)

זוהי שעת המשפט. לאחר שנתנו הרשאה למנהיגינו להוציא ולהכניס, לעקור ולנטוע, לבנות ולמוטט, עומדים הם מולנו, ואנו מוצאים עצמנו נכלמים בהם. במי יותר ובמי פחות, במי בשל יוהרה ובמי בשל בורות, במי בשל בריחה מאחריות ובמי בשל לקיחתה בלא שיקול דעת. אבל לא רק בהם נכלמים אנו, אלא גם בנו, בכולנו, על שלא הצמחנו מתוכנו מנהיגות ראויה, אמיצה ונקיית כפיים. ואם נכונים הדברים למנהיגות הפוליטית, נכונים הם אף למנהיגות הדתית.

דעות 32 מעמיד תמונת מראה למצב עגום זה. מאמרו של **דני רוזנק**, על דיני דינה וזיבה והשלכותיהם, מעורר שאלות על שיקול הדעת הרבני; **עירית קורן** מציגה אלטרנטיבה של נישואים אורתודוקסיים מחוץ לרבנות, אלטרנטיבה שנולדה בשל כישלון ההנהגה הפוליטית והדתית באספקת שירותי דת הוגנים ואילו **שרגא בראון** מתעמת עם תנועת ”מנהיגות יהודית”. עם זאת, הגיליון הזה גם אינו אומר נואש ומבקש לא רק לשפוט אלא אף לתקן. מאמריהם של **מיכה גודמן**, **רני יגר** ו**יובל כאהן**, שמשוחח עם **ארז אשל**, מציגים מודלים שונים של מנהיגות, ו**יובל שרלו** מבקש לאפשר התחדשות בתפילה. בכך הם מתחילים במלאכת העיצוב המחודש של פני ההנהגה בישראל, עיצוב שמסור, בסופו של דבר, בידי הציבור.

לא רק מנהיגינו מסורים בידי הציבור, אלא גם אנו, ”כתב-העת, שעליו לדבר אל הקהל בשם הקהל”, כדברי י”ל פרץ. בשנתיים וחצי האחרונות עשינו, חברי מערכת **דעות** ואנוכי, מאמצים כבירים כדי לדבר אליכם ועליכם בשמכם. והדיבור, לא לצורכי דיבור בלבד הוא, כי אם לצורכי מעשה. במהלך התקופה הזאת ניסינו להעלות בעיות ולהציע פתרונות, להצביע על עוולות ולתבוע את מיגורן, ולפתוח את עולם המחשבה לרעיונות חדשים. לא עלינו המלאכה לגמור, ועתה יבוא צוות חדש, שימשיך במלוא העוז את המלאכה שבה עוסק **דעות** זה תשע שנים.

ברצוני להודות מעומק הלב לחברי המערכת, הנוכחיים וקודמיהם, על עבודתם המסורה. תודה מיוחדת ל**יקיר אנגלנדר** על הפתיחות, על ההעמקה ועל הנכונות לסייע בכל עת; ל**חגית ברטוב**, שענייה הבוחנות ואבחנותיה הדקות, היו משענת איתנה למאמרים ולי עצמי ול**שרגא בראון** על מאגר בלתי נדלה של רעיונות. מעל הכול, תודה עצומה לעשרות התורמים מפרי עטם לשם שמים, מתוך רצון כן לסייע ליצירת תרבות דתית חושבת, פתוחה וביקורתית. גיליון זה הינו תזכורת נוספת על כמה רבה היא הדרך, וכמה חיונית. הבעיות והאתגרים שעומדים למולנו הם רבים מספור, וחובתנו - האנושית, היהודית והישראלית - היא לא לעמוד מנגד.

תודה לכם, הקוראים. היו לי הכבוד והזכות להיות מסורה בידכם, ומי ייתן ותשפטוני לחסד.

שלכם,

רבקה כהן

תוכן עניינים

מאמרים וכתבות

4 מנהיגותו של משה רבנו

מיכה גודמן

6 חיים במחיצת היצר

רני יגר

12 ההלכה והלכות נידה

דניאל רוזנק

21 חתונה אורתודוקסית לא דרך

הרבנות

עירית קורן

27 לעורר ישנים

יובל שרלו

30 מנהיגות יהודית - אין חיה כזאת

שרגא בראון

מדורים

35 נעים להכיר: ארז אשל

יובל כאהן

40 סאטירה אחרא

יוצא לאור בהוצאת נאמני תורה ועבודה ומרכז יעקב הרצוג ללימודי יהדות

עורכת: רבקה רוזנר

מערכת: יקיר אנגלנדר, שרגא בראון, חגית ברטוב, אורי הראל, אריאל פיקאר

עריכת תמונות ועיצוב גרפי: דנה שחם

עריכה לשונית: מילי נאור

כתובת המערכת: ת”ד 7006 ירושלים 91070

טלפון: 02-5611761 | deot.ta@gmail.com

תגובות יתקבלו בברכה

תמונת שער: ”עוד יומיים ללכת”, עמית ארז